

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Deres referanse

Deres dato

Vår referanse
7073_v1/METTEK

Vår dato
12.05.2014

Elsertifikatsystemet – Lyse Produksjons høringsuttalelse kontrollstasjon 2015

1. Kommentarer til rapportene

Rapportene som er lagt fram, både fra NVE og Energimyndigheten, foreslår gode tiltak for kontrollstasjonen 2015 som skal iverksettes i 2016. Lyse Produksjon er tilfreds med at både NVE og Energimyndigheten legger opp til en reell revisjon av kvotekurven. Men elsertifikatsystemet har følgende svakheter:

- Kvoteoverskuddet og usikkerheten rundt hvordan dette blir håndtert, har skapt betydelig usikkerhet i bransjen. Det svenske overskuddet er trolig så stort at det kreves en raskere reduksjon enn foreslått i Energimyndighetens rapport. For å unngå tilsvarende avvikende kvotekurver i fremtiden bør denne justeres fortløpende i de 4 årene frem til neste kontrollstasjon i 2019.
- Etter 2020 er både tilbud og etterspørsel helt uavhengig av elsertifikatprisen hvis systemet ikke videreføres gjennom nye volumer. Det finnes ingen regler for justering av elsertifikater utenom de periodiske justeringene, og det er ingen grunn til å forvente stabile elsertifikatpriser uten hyppige markedsinngrep. Det er større sjanse for at elsertifikatprisen blir lav enn høy da svenske utbyggere fortsatt har mulighet til å sette i drift prosjekter etter 2020.
- Overoppfyllelse av målet er ikke usannsynlig. Dette vil føre til lave eller nullprisscenarier etter 2020 og det finnes i dag ingen mekanisme som kan forhindre dette. Dette kan oppstå hvis mange nok investorer har tro på en høy nok elsertpris etter 2020 og at disse prosjektene tar investeringsbeslutninger i 2018 og 2019 uvitende om hverandre (lite transparens). Hvordan håndtere en overoppfyllelse (for eksempel øking av kvotekurven) vil være et viktig tema for kontrollstasjonen i 2019 (hvis ikke systemet videreføres gjennom nye volumer).

2. Kommentarer omkringliggende rammebetingelser

Vi observerer at det er nok prosjekter til å oppfylle målet om 26,4 TWh ved utgangen av 2020. Elsertifikatorordningen skal i utgangspunktet sikre samfunnsøkonomisk gunstig fornybar produksjon ved å la markedet velge teknologi og lokalisering. Store forskjeller i rammebetingelsene mellom teknologier og mellom land fører imidlertid til at den samfunnsøkonomiske optimaliteten kan forsvinne. Feil type prosjekter velges, dyre prosjekter velges fremfor billige, og troverdigheten til sertifikatsystemet svekkes:

- Vindkraft har betydelig lavere effektiv beskatning i Sverige enn i Norge.
- Over tid er grunnrentebeskatningen av norsk vannkraft blitt endret slik at den ikke lenger er nøytral i forhold til utbyggingsbeslutningene. Konkurransedyktigheten til vannkraft i forhold til vindkraft er påvirket av denne skatten. En heving av innslagspunktet for grunnrenteskatten til 10MVA som varslet i regjeringserklæringen er et steg i riktig retning, men det trengs en gjennomgang av reglene, spesielt når det gjelder oppgradering av større anlegg.
- Svenske kommuner, boligselskap og store handelsbedrifter er eksempler på kraftforbrukere som kan nyte godt av fritak for elavgift fra kraft (for eksempel vindkraft) de eier og bruker selv. Disse kan legge til grunn en kraftpris som er 29,6 øre/kWh høyere enn kommersielle aktører kan bruke i sine investeringsanalyser. Ordningen rammer kommersielle svenske investorer vel så hardt som norske konkurrenter. Dette er klart i strid med intensjonen i elsertifikatorordningen.
- Støtten til småskala kraftproduksjon, som for eksempel solcelleanlegg, kan få en lette i inntektsskatten på 60 øre/kWh i tillegg til fritak for elavgiften i Sverige. I fjor ble det installert 19 MW solceller i Sverige og 0,6 MW i Norge. Erfaringer fra Tyskland indikerer at omfanget kan bli stort. Tilleggsstøtte til andre teknologier er klart i strid med intensjonen i elsertifikatorordningen.

Disse skjevhetene ødelegger både konkurranseforholdene i det nordiske kraftmarkedet og forutsetningen om teknologinøytrale løsninger, påfører de to landene unødige samfunnsøkonomiske kostnader og fører til at Norge bare vil få en liten andel av de investeringene som sertifikatorordningen finansierer. Stortinget kan utligne forskjellene i de norske skatteordningene helt eller delvis, for eksempel ved å innføre grønne avskrivninger slik Energi Norge har foreslått. De svenske støtteordningene må svenske myndigheter fjerne; innføring av tilsvarende ordninger i Norge vil bare gjøre vondt verre. Hvis ikke dette gjøres, bør norske myndigheter vurdere en avvikling av det nordiske samarbeidet gjennom en deling av systemet.

Vennlig hilsen
Lyse Produksjon AS

Bjørn Aase Honningsvåg
Administrerende Direktør